

Lucas' eerste boek

deel 9

21 maart 2019
Katwijk

terugblik Lucas 2

- Jezus' geboorte (:1-7);
- het bezoek van de herders (:8-20);
- besnijdenis en naamgeving op 8e dag (2:21);
- het offer in de tempel op de 40e dag (:22-24)
- ontmoeting met Simeon (:25-35)
- ontmoeting met Hannah (:36-38)

Lucas 2

³⁹ En toen zij alles tot een einde hadden gebracht naar de wet van de Heer, keerden zij terug naar Galilea, naar hun stad Nazaret.

= op de veertigste dag

ΚΑΙ ΩΣ ΕΤΕΛΕCΑΝ

en als zij-brengen-tot-een-einde alles de

En toen zij... ..volbracht hadden alles wat... ..te doen was

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟΝ ΚΥΡΙΟΥ

in-overeenstemming-met de wet van-Heer

volgens de wet des Heren

Lucas 2

39 En toen zij alles tot een einde hadden gebracht naar de wet van de Heer, keerden zij terug naar Galilea, naar hun stad Nazaret.

en dáár (niet in Bethlehem!) hebben de magiërs de jonge Jezus kennelijk bezocht >

ΕΠΕΣΤΡΕΨΑΝ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΓΑΛΙΛΑΙΑΝ	ΕΙΣ	ΠΟΛΙΝ	ΕΑΥΤΩΝ	ΝΑΖΑΡΕΘ
zij-keren-om	tot-in	het	Galilea	tot-in	stad	van-henzelf	Nazaret
keerden zij terug	naar	_	Galilea	naar	stad	hun	Nazaret

- ❑ de magiërs gingen "het huis: binnen (Mat.2:11);
- ❑ Jezus was tegen "twee jaar" oud (Mat.2:16);
- ❑ met de dure geschenken waren Jozef en Maria niet langer arm; (Luc.2:24)

Lucas 2

39 En toen zij alles tot een einde hadden gebracht naar de wet van de Heer, keerden zij terug naar Galilea, naar hun stad Nazaret.

na de vlucht naar Egypte vestigden zij zich opnieuw in Nazareth (Mat.2:23)

ΕΠΕΣΤΡΕΨΑΝ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΓΑΛΙΛΑΙΑΝ	ΕΙΣ	ΠΟΛΙΝ	ΕΑΥΤΩΝ	ΝΑΖΑΡΕΘ
zij-keren-om	tot-in	het	Galilea	tot-in	stad	van-henzelf	Nazaret
keerden zij terug	naar	_	Galilea	naar	stad	hun	Nazaret

Lucas 2

⁴⁰ De kleine jongen nu groeide op
en werd krachtig
en het werd vervuld met wijsheid
en Gods genade was op hem.

*hier over Jezus als kleine jongen
in 2:52 over Jezus als puber*

ΤΟ	ΔΕ	ΠΑΙΔΙΟΝ	ΗΥΞΑΝΕΝ	ΚΑΙ	ΕΚΡΑΤΑΙΟΥΤΟ
de	echter	kleine-jongen	~(het)-groeit	en	~(het)-werd-krachtig-gemaakt~
Het	_	kind	groeide op	en	werd krachtig

Lucas 2

40 De kleine jongen nu groeide op
en werd krachtig
en het werd vervuld met wijsheid
en Gods genade was op hem.

Jezus was dus niet alwetend...

ΠΛΗΡΟΥΜΕΝΟΝ	ΣΟΦΙΑ	ΚΑΙ	ΧΑΡΙΣ	ΘΕΟΥ	ΗΝ	ΕΠ	ΑΥΤΟ
<i>^vervuld-wordende~</i>	<i>met-wijsheid</i>	<i>en</i>	<i>genade</i>	<i>van-God</i>	<i>^(zij)-was</i>	<i>op</i>	<i>hem</i>
en het werd vervuld	met wijsheid	en	de genade	Gods	was	op	Hem

Lucas 2

40 De kleine jongen nu groeide op
en werd krachtig
en het werd vervuld met wijsheid
en Gods genade was op hem.

Gr. charis = vreugde om niet; gunst

ΠΛΗΡΟΥΜΕΝΟΝ	ΣΟΦΙΑ	ΚΑΙ	ΧΑΡΙΣ	ΘΕΟΥ	ΗΝ	ΕΠ	ΑΥΤΟ
<i>^vervuld-wordende~</i>	<i>met-wijsheid</i>	<i>en</i>	<i>genade</i>	<i>van-God</i>	<i>^(zij)-was</i>	<i>op</i>	<i>hem</i>
en het werd vervuld	met wijsheid	en	de genade	Gods	was	op	Hem

Lucas 2

41 En zijn ouders

gingen jaarlijks naar Jeruzalem,
naar het feest van het Pascha.

Jozef was immers de wettige vader; 3:23

ΚΑΙ	ΕΠΟΡΕΥΟΝΤΟ	ΟΙ	ΓΟΝΕΙΣ	ΑΥΤΟΥ	ΚΑΤ	ΕΤΟΣ
en	~(zij)-gingen~	de	ouders	van-hem	in-overeenstemming-met	jaar
En	reisden	_	ouders	zijn	elk	jaar

ΕΙΣ	ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ	ΤΗ	ΕΟΡΤΗ	ΤΟΥ	ΠΑΣΧΑ
tot-in	Jeruzalem	in-het	feest	van-het	Pascha
naar	Jeruzalem	op het	(1/3) Paasfeest	(2/3)	(3/3)

Lucas 2

41 En zijn ouders gingen jaarlijks naar Jeruzalem, naar het feest van het Pascha.

zoals voorgeschreven voor de mannen; Deut.16:16

ΚΑΙ	ΕΠΟΡΕΥΟΝΤΟ	ΟΙ	ΓΟΝΕΙΣ	ΑΥΤΟΥ	ΚΑΤ	ΕΤΟΣ
en	~(zij)-gingen~	de	ouders	van-hem	in-overeenstemming-met	jaar
En	reisden	_	ouders	zijn	elk	jaar

ΕΙΣ	ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ	ΤΗ	ΕΟΡΤΗ	ΤΟΥ	ΠΑΣΧΑ
tot-in	Jeruzalem	in-het	feest	van-het	Pascha
naar	Jeruzalem	op het	(1/3) Paasfeest	(2/3)	(3/3)

Lucas 2

42 En toen hij twaalf jaar werd
terwijl zij optrokken
naar het gebruik van het feest,

niet "was" maar "werd"
wanneer?

"terwijl zij optrokken"

= voorafgaand aan Pascha

10 Nisan werd het pascha
in huis genomen; Ex.12:3

ΚΑΙ ΟΤΕ ΕΓΕΝΕΤΟ

en toen ^{hij-werd}

En toen Hij... ..was geworden

ΕΤΩΝ

van-jaren

jaar

ΔΩΔΕΚΑ

twaalf

twaalf

ΑΝΑΒΑΙΝΟΝΤΩΝ

^{van-omhoog-gaande} hen

en... ..optrokken

ΑΥΤΩΝ

zij

zij

ΚΑΤΑ

in-overeenstemming-met

zoals dit... ..was

ΤΟ ΕΘΟΣ

het gebruik

_ gebruikelijk

ΤΗΣ

van-het

bij het

ΕΟΡΤΗΣ

feest

feest

Lucas 2

⁴³ voleindigden zij de dagen.

De jongen, Jezus, bleef achter in Jeruzalem terwijl zij terugkeerden en zijn ouders wisten het niet.

het bijbehorende feest van ongezuurde broden duurde zeven dagen: van de 15 t/m 21 Nisan; Lev.23; Deut.16

ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΩCΑΝΤΩΝ ΤΑC ΗΜΕΡΑC

en van-voleindigende de dagen

en voleindigd hadden de feestdagen

Lucas 2

43 voleindigden zij de dagen.

De jongen, Jezus, bleef achter in Jeruzalem
terwijl zij terugkeerden
en zijn ouders wisten het niet.

EN	ΤΩ	ΥΠΟ	ΤΡΕΦΕΙΝ	ΑΥΤΟΥΣ	ΥΠΕ	ΜΕΙΝΕΝ	ΙΗΣΟΥΣ	Ο	ΠΑΙΣ
in	het	terug-keren	hen	-(hij)-blijft-achter	Jezus	de	jongen		
bij	_	terugreis	hun	bleef... ..achter	Jezus	het	kind		

EN	ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ	ΚΑΙ	ΟΥΚ	ΕΓΝΩΣΑΝ	ΟΙ	ΓΟΝΕΙΣ	ΑΥΤΟΥ
in	Jeruzalem	en	niet	-(zij)-weten	de	ouders	van-hem
te	Jeruzalem	en	niet	bemerkten het	_	ouders	zijn

Lucas 2

44 Veronderstellende dat hij
in het reisgezelschap was
gingen zij een dagreis ver
en zij zochten hem
onder de verwanten en de bekenden.

ongeveer 30 km.

NOMICANTEC	ΔΕ	ΑΥΤΟΝ	ΕΙΝΑΙ	ΕΝ	ΤΗ	ΚΥΝΟΔΙΑ
veronderstellende	echter	hem	te-zijn	in	de	karavaan
Daar zij vermoedden	_	Hij	dat... ..was	bij	het	reisgezelschap

ΗΛΘΟΝ	ΗΜΕΡΑΣ	ΟΔΟΝ	ΚΑΙ	ΑΝΕΖΗΤΟΥΝ	ΑΥΤΟΝ
zij-kwamen	van-dag	weg	en	zij-zochten-op	hem
gingen zij	(1/2) één dagreis ver	(2/2)	en	zochten	Hem

Lucas 2

44 Veronderstellende dat hij
in het reisgezelschap was
gingen zij een een dagreis ver
en zij zochten hem
onder de verwanten en de bekenden.

ΗΛΘΟΝ	ΗΜΕΡΑΣ	ΟΔΟΝ	ΚΑΙ	ΑΝΕΖΗΤΟΥΝ	ΑΥΤΟΝ
zij-kwamen	van-dag	weg	en	zij-zochten-op	hem
gingen zij	^(1/2) één dagreis ver	^(2/2)	en	zochten	Hem

ΕΝ	ΤΟΙΣ	ΣΥΓΓΕΝΕΥΣΙΝ	ΚΑΙ	ΤΟΙΣ	ΓΝΩΣΤΟΙΣ
in	de	verwanten	en	de	bekenden
onder	de	verwanten	en	–	bekenden

Lucas 2

45 En toen zij hem niet vonden,
keerden zij terug tot in Jeruzalem
terwijl zij hem opzochten.

ΚΑΙ	ΜΗ	ΕΥΡΟΝΤΕΣ	ΥΠΕΣΤΡΕΨΑΝ	ΕΙΣ	ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ
en	toch-niet	vindende	zij-keren-terug	tot-in	Jeruzalem
En	niet	toen zij Hem... ..vonden	keerden zij terug	naar	Jeruzalem

ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΕΣ	ΑΥΤΟΝ
op-zoekende	hem
zoekende	Hem

Lucas 2

46 En het geschiedde na drie dagen dat zij hem vonden in de tempel waar hij gezeten was te midden van de leraren terwijl hij naar hen luisterde en hen vragen stelde.

= de derde dag; vergl. Mat.27:64

- één dag richting Nazareth, één dag terug en de derde dag gevonden in de tempel

ΚΑΙ	ΕΓΕΝΕΤΟ	ΜΕΤΑ	ΗΜΕΡΑΣ	ΤΡΕΙΣ	ΕΥΡΟΝ	ΑΥΤΟΝ
en	het-werd~	na	dagen	drie	zij-vonden	hem
En	het geschiedde	na	dagen	drie	dat zij... ..vonden	Hem

ΕΝ	ΤΩ	ΙΕΡΩ	ΚΑΘΕΖΟΜΕΝΟΝ
in	de	gewijde-plaats	gezeten-zijnde~
in	de	tempel	waar Hij zat

Lucas 2

46 En het geschiedde na drie dagen dat zij hem vonden in de tempel waar hij gezeten was te midden van de leraren terwijl hij naar hen luisterde en hen vragen stelde.

EN MECW TΩN ΔΙΔΑΚΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΑΚΟΥΟΝΤΑ ΑΥΤΩΝ
in midden van-de leraren en |luisterende van-hen
te midden der leraren terwijl Hij... ...hoorde naar hen

ΚΑΙ ΕΠΕΡΩΤΩΝΤΑ ΑΥΤΟΥΣ
en |vragen-stellende hen
en vragen stelde hun

typologie van Jezus' verborgen verblijf in de tempel

- Maria en Jozef als type van Jezus' moedervolk;
- zij raken hem kwijt met Pesach;
- op de derde dag vinden ze hem... in Jeruzalem
- in de tussentijd was hij verborgen...
- in het heiligdom... gezeten!

Lucas 2

47 Allen nu die hem hoorden
waren buiten zichzelf
over het inzicht en zijn antwoorden.

*niet: zijn inzicht
van het inzicht zelf
waren ze buiten zichzelf!*

ΕΞΙΣΤΑΝΤΟ	ΔΕ	ΠΑΝΤΕΣ	ΟΙ	ΑΚΟΥΟΝΤΕΣ	ΑΥΤΟΥ
~zijn-in-extase~	echter	alle	degenen	horende	hem
waren verbaasd	nu	Allen	die	hoorden	Hem

ΕΠΙ	ΤΗ	ΣΥΝΕΣΕΙ	ΚΑΙ	ΤΑΙΣ	ΑΠΟΚΡΙΣΕΣΙΝ	ΑΥΤΟΥ
op	het	inzicht	en	de	antwoorden	van-hem
over	zijn	verstand	en	_	antwoorden	zijn

Lucas 2

48 En toen zij hem waarnamen
stonden zij versteld
en zijn moeder zei tegen hem:
kind, waarom doe je zó met ons?
Neem waar, je vader en ik zochten je met pijn.

*waren ze misschien ook nog bang
voor Herodes' opvolger in Judea?*

ΚΑΙ	ΙΔΟΝΤΕΣ	ΑΥΤΟΝ	ΕΞΕΠΛΑΓΗσαν	ΚΑΙ	ΕΙΠΕΝ	ΠΡΟΣ	ΑΥΤΟΝ
en	waarnemende	hem	zij-stonden versteld	en	(zij)-zei	naar-toe	hem
En	toen zij... ..zagen	Hem	stonden zij versteld	en	zeide	tot	Hem

Η	ΜΗΤΗΡ	ΑΥΤΟΥ	ΤΕΚΝΟΝ	ΤΙ	ΕΠΟΙΗσΑς	ΗΜΙΝ	ΟΥΤΩς
de	moeder	van-hem	kind!	waarom?	jij-doet	met-ons	zó
_	moeder	zijn	Kind	waarom	hebt Gij... ..aangedaan	ons	dit

Lucas 2

48 En toen zij hem waarnamen
stonden zij versteld
en zijn moeder zei tegen hem:
kind, waarom doe je zó met ons?
Neem waar, je vader en ik zochten je met pijn.

ΙΔΟΥ	Ο	ΠΑΤΗΡ	COY	ΚΑΓΩ	ΟΔΥΝΩΜΕΝΟΙ	ΕΖΗΤΟΥΜΕΝ	CE
!neem-waar!	de	vader	van-jou	en-ik	!pijn-lijdende~	~(wij)-zochten	jou
Zie	_	vader	uw	en ik	met smart	zoeken	U

Lucas 2

⁴⁹ En hij zei tegen hen:
waarom zochten jullie mij?

Wisten jullie niet dat ik
in de dingen van mijn Vader moet zijn?

m.a.w. jullie konden weten waar ik zou zijn!

ΚΑΙ	ΕΙΠΕΝ	ΠΡΟΣ	ΑΥΤΟΥΣ	ΤΙ	ΟΤΙ	ΕΖΗΤΕΙΤΕ	ΜΕ
en	hij-zei	naar-toe	hen	waarom?	dat	jullie-zochten	mij
En	Hij zeide	tot	hen	Waarom	_	hebt gij... ...gezocht	naar Mij

Lucas 2

49 En hij zei tegen hen:
waarom zochten jullie mij?
Wisten jullie niet dat ik
in de dingen van mijn Vader moet zijn?

let op het verschil met "je vader" in :48

OYK	HΔEITE	OTI	EN	TOIC	TOY	ΠΑΤΡOC
niet	jullie-hadden-waargenomen	dat	in	de-dingen	van-de	Vader
niet	Wist gij	dat	met	de dingen	_	Vaders

MOY	ΔEI	EINAI	ME
van-mij	het-is-bindend	te-zijn	mij
mijns	moet	bezig... ..zijn	Ik

Lucas 2

50 En zij begrepen de uitspraak niet,
die hij tot hen sprak.

het is ook profetisch & cryptisch

KAI	AYTOI	OY	CYNHKAN	TO	PHMA	O	ΕΛΛΗCEN	AYTOIC
en	zij	niet	-(zij)-begrijpen	de	uitspraak	die	-hij-spreekt	tot-hen
En	zij	niet	begrepen	het	woord	dat	Hij... ...sprak	tot hen

Lucas 2

51 En hij daalde af met hen
en kwam tot in Nazareth
en hij was hen ondergeschikt
en zijn moeder bewaarde zorgvuldig
al de uitspraken in haar hart.

i.t.t. het optrekken (lett. omhoog gaan) in 2:42

ΚΑΙ	ΚΑΤΕΒΗ	ΜΕΤ	ΑΥΤΩΝ	ΚΑΙ	ΗΛΘΕΝ	ΕΙΣ	ΝΑΖΑΡΕΘ
en	hij-daalde-af	met	hen	en	(hij)-kwam	tot-in	Nazaret
En	Hij ging... ..terug	met	hen	en	kwam	te	Nazaret

Lucas 2

51 En hij daalde af met hen
en kwam tot in Nazareth
en hij was hen ondergeschikt
en zijn moeder bewaarde zorgvuldig
al de uitspraken in haar hart.

waar hij ook "de timmerman" werd (Mar.6:3)
Gr. tektoon (handwerkerman -)
(vergl. archi-techtoon = bouwmeester;
1Kor.3:10)

ΚΑΙ	ΚΑΤΕΒΗ	ΜΕΤ	ΑΥΤΩΝ	ΚΑΙ	ΗΛΘΕΝ	ΕΙΣ	ΝΑΖΑΡΕΘ
en	hij-daalde-af	met	hen	en	(hij)-kwam	tot-in	Nazaret
En	Hij ging... ..terug	met	hen	en	kwam	te	Nazaret

Lucas 2

51 En hij daalde af met hen
en kwam tot in Nazareth
en hij was hen ondergeschikt
en zijn moeder bewaarde zorgvuldig
al de uitspraken in haar hart.

het incident in Jeruzalem was geen rebelsheid

KAI HN	ΥΠΟΤΑΚΚΟΜΕΝΟΣ	ΑΥΤΟΙΣ
en	hij-was	onderschikt-wordende~ aan-hen
en	was	onderdanig hun

Lucas 2

51 En hij daalde af met hen
en kwam tot in Nazareth
en hij was hen ondergeschikt
en zijn moeder bewaarde zorgvuldig
al de uitspraken in haar hart.

zoals eerder in 2:19, na
het bezoek van de herders

ΚΑΙ Η ΜΗΤΗΡ ΑΥΤΟΥ ΔΙΕΤΗΡΕΙ
en de moeder van-hem (zij)-bewaarde-zorgvuldig
En _ moeder zijn bewaarde

ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΡΗΜΑΤΑ ΕΝ ΤΗ ΚΑΡΔΙΑ ΑΥΤΗΣ
alle de uitspraken in het hart van-haar
al deze woorden in _ hart haar

Lucas 2

52 En Jezus nam toe in wijsheid
en in postuur
en in gunst bij God en mensen.

Gr. charis

*stond in de gunst bij God en in
toenemende mate ook bij mensen*

ΚΑΙ ΙΗΣΟΥΣ ΠΡΟΕΚΟΠΤΕΝ [ΕΝ ΤΗ] ΣΟΦΙΑ

en Jezus *-(hij)-vorderde* in de wijsheid

En Jezus nam toe in _ wijsheid

ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΙΤΙ ΠΑΡΑ ΘΕΩ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ

en *in-statuur* en *in-gunst* bij God en mensen

en grootte en genade bij God en mensen